

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

Aalborg Universitet

Langtidseffekter af Hjørring-modellen og baseline for Ungegarantien

Ravn, Rasmus Lind

Publication date:
2022

Document Version
Også kaldet Forlagets PDF

[Link to publication from Aalborg University](#)

Citation for published version (APA):
Ravn, R. L. (2022). *Langtidseffekter af Hjørring-modellen og baseline for Ungegarantien*. Aalborg Universitet.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal -

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at vbn@aub.aau.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Langtidseffekter af Hjørring- modellen og baseline for Ungegarantien

Rasmus Lind Ravn, postdoc, ph.d.

AALBORG UNIVERSITET, INSTITUT FOR POLITIK OG SAMFUND,
CENTER FOR ARBEJDSMARKEDSFORSKNING (CARMA)
JANUAR 2022

Indhold

Forord	2
Resumé	4
Resume – langtidseffekter af Hjørring-modellen	4
Resume – baseline for Ungegarantien	5
1. Formål og indledning	7
DEL 1: Effektevaluering af Hjørring-modellen	8
2. Forskningsdesign, metode og data for effektevaluering	9
2.1. Effektevaluering kort fortalt	9
2.2. Udvælgelse af kontrolgruppe	10
2.3. Effektmål (afhængige variabler)	10
2.3.1. Beskæftigelse opgjort i arbejdstimer	10
2.3.2. Selvforsørgelse	11
2.3.3. Modtagelse af SU/deltagelse i SU-berettiget uddannelse	11
2.3.4. Varighed på udvalgte ydelser (afklaring)	11
2.4. Difference-in-differences	11
2.5. Propensity score matching	12
3. Resultater fra effektevalueringen	13
3.1. Difference-in-differences	13
3.2. Propensity score matching	15
4. Kort opsummering	18
Del 2: Baseline for Ungegarantien	19
1. Introduktion	20
2. Forskningsdesign, metode og data for baseline af Ungegarantien	20
3. Resultater: baseline for Ungegarantien	20
4. Kort opsummering	31
5. Litteratur	32
6. Bilag	33

Forord

Denne rapport er en opfølgning på, og opdatering af, rapporten *Slutevaluering af Hjørring-modellen: Effektevaluering og beskrivende analyse* (Ravn, 2019b)¹. Talrige passager, afsnit og formuleringer fra 2019-udgivelsen vil derfor kunne genfindes i nærværende opdaterede rapport.

I 2014 valgte byrådet i Hjørring Kommune at vedtage en omfattende investering på beskæftigelsesområdet med det formål at bringe borgere uden for arbejdsmarkedet med arbejdshindrende problemer i job og uddannelse. Denne investeringsstrategi trådte i kraft d. 1. januar 2015, og den er sidenhen blevet kendt som "Hjørring-metoden" eller "Hjørring-modellen". Kommunen investerede 125 mio. kr. over en fireårig periode fra 2015 til 2018. Målgruppen for investeringen er i løbet af projektperioden blevet udvidet fra kun at fokusere på borgere med arbejdshindrende problematikker til at omfatte samtlige af jobcentrets målgrupper. Endvidere er Hjørring-modellen blevet kapacitetstilpasset og nedskaleret fra 2019. Det er sket med henblik på at kanalisere midler ind i Hjørring Kommunes nye satsningsområde ved navn "Ungegarantien". Dele af Ungegarantien har fokus på grundskolen, mens andre dele har fokus på myndige 18-29-årige unge. Hjørring Kommunes Ungegaranti er langsigtet (med et perspektiv på mere end 10 år), kompleks og mangefacetteret, men fokuserer på, at kommunens unge skal opnå deres 'positive destination'. Det vil for de flestes vedkommende sige, at de gennemfører en erhvervskompetencegivende uddannelse og opnår beskæftigelse. Dele af Ungegarantien fokuserer på indsatser i grundskolen, mens andre dele har fokus på 18-29-årige unge – en målgruppe, som også var i fokus for Hjørring-modellen. Hjørring-modellen havde dog udelukkende fokus på de unge, som var på offentlig forsørgelse, mens Ungegarantien har et bredere og mere præventivt sigte. Anden halvdel af denne rapport fokuserer derfor på at kortlægge, hvor de 18-29-årige unge i Hjørring Kommune befinder sig arbejdsmarkeds- og uddannelsesmæssigt. Med andre ord gøres der status over, hvilken "baseline" Hjørring-modellen har leveret for det videre arbejde med Ungegarantien.

Hjørring-modellen er tidligere blevet evalueret af Rasmus Lind Ravn gennem et samfinansieret ph.d.-forløb mellem Aalborg Universitet og Hjørring Kommune. Som en del af ph.d.-forløbet er der blevet udarbejdet en virkningsevaluering af udvalgte elementer af investeringsstrategien² samt en effektevaluering, der undersøger beskæftigelseseffekterne af investeringsstrategien for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere^{3,4}. I den oprindelige effektevaluering blev der fundet positive beskæftigelseseffekter for gruppen af aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere (på ordinær kontanthjælp). Grundet ph.d.-forløbets tidsmæssige afgrænsning kunne den oprindelige effektevaluering ikke undersøge effekterne over hele projektperioden (2015-2018). I stedet blev effekterne undersøgt fra 2015 til og med august 2017.

Effektmålet i den oprindelige evaluering fokuserede udelukkende på at undersøge, om Hjørring Kommunes investering forøgede antallet af arbejdstimer for målgruppen. Altså om investeringsstrategien havde en beskæftigelseseffekt. Efterfølgende blev den omtalte slutevaluering (Ravn, 2019b) gennemført, hvor effekterne for projektperioden fra 2015 til og med 2018 blev undersøgt.

Der er mange årsager til, at det er relevant at gøre status over Hjørring-modellens langsigtede effekter. Siden den sidste evaluering har vilkårene for at få aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere i job (og

¹ <https://vbn.aau.dk/da/publications/slutevaluering-af-hj%C3%B8rring-modellen-effektevaluering-og-beskriven>

² <https://vbn.aau.dk/da/publications/hvad-virker-for-hvem-under-hvilke-omst%C3%A6ndigheder-og-hvorfor-virkn>

³ <https://vbn.aau.dk/da/publications/employment-effects-of-investments-in-public-employment-services-f-2>

⁴ <https://vbn.aau.dk/da/publications/besk%C3%A6ftigelsesrettet-rehabilitering-en-evaluering-af-hj%C3%B8rring-kom>

fastholde dem i job) dog forandret sig ganske betydeligt. For det første reducerede Hjørring Kommune ressourcetilførslen til området i 2019 som følge af de positive resultater (den omtalte kapacitetstilpasning). For det andet medførte coronakrisen i en periode tilbagegang og stigende ledighed på det danske arbejdsmarked. Det kan have medført, at en af de svageste grupper på arbejdsmarkedet (tidligere aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere) mistede deres nyligt vundne fodfæste på arbejdsmarkedet. Endvidere har samtlige kommuner i evalueringens kontrolgruppe deltaget i satspuljeinitiativet "Flere skal med" siden august 2017, der ligeledes har kontanthjælpsmodtagere som målgruppe.

I lyset af dette er det derfor relevant at undersøge de langsigtede effekter af Hjørring-modellen over en seksårig periode (fra 2015 til 2020). Det gøres med henblik på at belyse, om Hjørring-modellen formår at fastholde de positive effekter for målgruppen på trods af ændrede organisatoriske rammer, en delvist forandret arbejdsmarkedssituation og satsninger på at få flere kontanthjælpsmodtagere i job i kontrolkommunerne.

Denne undersøgelse af "Hjørring-modellens" langtidseffekter fokuserer ligeledes på ovennævnte beskæftigelseseffekt. I tillæg til dette inkluderes tre yderligere effektmål, som også blev undersøgt i 2019-rapporten (Ravn, 2019b):

- Selvforsørgelse (fravær af indkomsterstøttede ydelser)
- Deltagelse i SU-berettiget uddannelse
- Reduktion i varighed på udvalgte ydelser (afklaring)

Effekterne undersøges over en længere tidshorisont end i ph.d.-projektet og slutevalueringen. Rapporten benytter sig af to kvasiekperimentelle tilgange til effektevaluering til at undersøge sluteffekterne af Hjørring Kommunes investeringsstrategi, henholdsvis difference-in-differences-analyse og propensity score matching.

Nærværende undersøgelse af langtidseffekterne af Hjørring Kommunes investeringsstrategi og "baseline" for Ungegarantien er udarbejdet af Rasmus Lind Ravn, postdoc ved Center for Arbejdsmarkedsforskning (CARMA) på Aalborg Universitet, i sommeren og efteråret 2021.

Rapportens målgruppe og læsere er tiltænkt at være embedsmænd, kommunale ledere, beslutningstagere på lokalt og nationalt niveau og interesseorganisationer. Det er dog også hensigten, at rapporten skal være tilgængelig for interesserede praktikere, herunder socialrådgivere og beskæftigelsesmedarbejdere. Rapporten kan således tilnærmelsesvis betegnes som en populærvidenskabelig rapport. Det medfører blandt andet, at rapportens metode og data beskrives forholdsvis kortfattet, samt at fordele, ulemper og begrænsninger ved de benyttede metoder ikke diskuteres. For en længere diskussion af dette – i forhold til evalueringen af Hjørring-modellen – henvises der til Ravn (2019a) og Ravn og Nielsen (2019), hvori metodet Diskussionen udfoldes yderligere.

Resumé

Denne rapport har to primære formål:

1. at undersøge de langsigtede effekter af Hjørring Kommunes investeringsstrategi, også kendt som "Hjørring-metoden" eller "Hjørring-modellen", for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere på ordinær kontanthjælp
2. at kortlægge en baseline for andelen af unge (18-29-årige), der har opnået henholdsvis erhvervskompetencegivende uddannelse og beskæftigelse i Hjørring Kommune.

I det følgende gives der et særskilt resumé for hver af de to delundersøgelser i rapporten (effektevaluering af Hjørring-modellen og baseline for Ungegarantien).

Resume – langtidseffekter af Hjørring-modellen

Gruppen af aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, altså kontanthjælpsmodtagere med arbejdshindrende problemer, har været en af de primære målgrupper for Hjørring Kommunes investeringsstrategi på beskæftigelsesområdet.

Over den samlede observationsperiode på seks år ser vi samlet set, at Hjørring Kommunes investeringsstrategi har positive effekter på beskæftigelse og 'afklaring'. Propensity score matching-analyserne i Tabel 3 viste ydermere positive og forholdsvis store beskæftigelseseffekter, når man så isoleret på 2019 og 2020. Det indikerer, at Hjørring-modellen har formået at fastholde de positive effekter, selv i perioden efter at ressourcetilførslen til indsatsen blev reduceret.

Alt i alt finder undersøgelsen positive langtidseffekter af Hjørring-modellen på især beskæftigelse og 'afklaring'. På denne vis har Hjørring Kommunes investeringsstrategi formået at bidrage til, at udsatte mennesker i kontanthjælpsystemet har forøget deres tilknytning til arbejdsmarkedet.

De mere detaljerede resultater er følgende:

- *Der er en positiv effekt på arbejdsmarkedsdeltagelse opgjort i antal arbejdstimer, hvor der betales arbejdsmarkedsbidrag (beskæftigelseseffekt). Difference-in-differences-analysen når frem til, at Hjørring-modellen øger borgernes beskæftigelse med 48 timer per år. Propensity score matching-analysen når frem til, at beskæftigelsen øges med 67 timer per år. Det er en stigning i effektestimatet på 15 timer per år sammenlignet med 2019-rapporten. Effekten på 67 timer per år er dog ikke signifikant anderledes end effektestimatet på 48 timer per år.*
- *I 2019 og 2020 estimeres beskæftigelseseffekten til henholdsvis 95 og 76 timers ekstra beskæftigelse.*
- *Varighed på udvalgte ydelser – se nærmere beskrivelse i afsnit 2.3.4.*
- *Hjørring-modellens positive effekter fastholdes i perioden efter 2018.*

Effektestimaterne på henholdsvis 48 timer per år og 67 timer per år skal forstås på følgende måde. Der er tale om det antal *ekstra* arbejdstimer, som borgerne opnår ved, at Hjørring-modellen blev en realitet, sammenlignet med en situation, hvor Hjørring Kommune havde valgt *ikke* at implementere Hjørring-modellen. Effekterne er beregnet ved brug af en kontrolgruppe bestående af borgere fra andre nordjyske

kommuner med lignende rammevilkår for at få deres kontanthjælpsmodtagere i job⁵. Effektestimaterne er således udtryk for, hvad Hjørring-modellen giver af *ekstra* beskæftigelse sammenlignet med beskæftigelsesindsatsen i disse kommuner gennemsnitligt set.

En analysemetode (difference-in-differences) finder positive effekter på selvforsørgelse. En anden analysemetode (propensity score matching) finder et positivt effektestimat, men den statistiske usikkerhed er for stor til, at det kan konkluderes, at der er tale om en effekt.

Der findes dog ikke nogen signifikant effekt, hverken positiv eller negativ, på deltagelse i SU-berettiget uddannelse. Det er dog plausibelt, at der reelt er en selvforsørgelseseffekt, eftersom begge analysemetoder når frem til, at Hjørring-modellen i gennemsnit øger borgernes selvforsørgelse med 1,4-1,5 uger pr. år, og fordi resultaterne bliver signifikante ved brug af difference-in-differences-metoden. Med til fortolkningen af Hjørring-modellens effekter hører også, at samtlige kommuner i kontrolgruppen har deltaget i satspuljeinitiativet "Flere skal med" siden august 2017. Det betyder, at der er en sandsynlighed for, at effekterne af Hjørring-modellen påvirkes af dette i slutningen af undersøgelsesperioden. På trods af dette fastholder Hjørring-modellen de positive effekter på beskæftigelse og 'afklaring'.

På baggrund af rapportens analyser er det ikke muligt at konkludere, om Hjørring-modellens effekter er blevet forøgede siden den sidste undersøgelse i 2019 (Ravn, 2019b). Den generelle tendens er, at effektestimaterne er blevet forøgede. Dog overlapper sikkerhedsintervallerne i den nuværende og den tidligere rapport, hvilket betyder, at det ikke kan konkluderes, om effekten er steget, forblevet den samme eller formindsket.

Alt i alt viser analyserne, at Hjørring-modellen både har virket i forhold til at øge borgernes beskæftigelse og i forhold til at afklare borgerne til eksempelvis fleksjob, job, selvforsørgelse og førtidspension. De positive effekter er som minimum blevet fastholdt i perioden efter 2018.

Resume – baseline for Ungegarantien

Ungegarantien er den seneste store satsning fra Hjørring Kommunes side. For at vide, hvor man vil hen, er det nødvendigt at vide, hvor man er. Derfor har del 2 af denne rapport haft fokus på at kortlægge en baseline for andelen af unge (18-29-årige), der har opnået henholdsvis erhvervskompetencegivende uddannelse og beskæftigelse i Hjørring Kommune. Med andre ord undersøges det delvist, hvilken "baseline" Hjørring-modellen har leveret for det videre arbejde med Ungegarantien. Endvidere har der været et fokus på at undersøge den såkaldte NEET-gruppe (Not in Employment, Education or Training), det vil sige unge, der hverken er i job eller uddannelse. Rapporten har benyttet unge fra det øvrige Danmark som sammenligningsgruppe, så det er muligt at se, hvordan Hjørring Kommune ligger på uddannelses- og beskæftigelsesresultater sammenlignet med landsplan. Rapportens fund understreger relevansen af Ungegarantien. Det skyldes, at Hjørring Kommune på flere parametre klarer sig dårligere end landsgennemsnittet hvad angår unges job- og uddannelsesresultater. De væsentligste fund i rapporten er som følger:

- En større andel af unge i Hjørring Kommune end på landsplan har ikke gennemført en erhvervskompetencegivende uddannelse. Det gælder både for samtlige unge og for de 29-årige

⁵ Kommunerne er Frederikshavn Kommune, Aalborg Kommune, Thisted Kommune, Morsø Kommune, Vesthimmerlands Kommune og Mariagerfjord Kommune.

unge. For de 29-årige er forskellen på 8 procentpoint mellem Hjørring Kommune og det øvrige Danmark.

- Hjørring Kommune har en højere beskæftigelse blandt de unge end på landsplan, men samtidig er færre unge under uddannelse. Endvidere er en højere andel på offentlig forsørgelse i Hjørring Kommune. Det gælder for de 25-29-årige unge.
- Næsten en tredjedel af de 25-29-årige ufaglærte unge (uden erhvervskompetencegivende uddannelse) i Hjørring Kommune er hverken i job eller uddannelse. Det er cirka 4 procentpoint højere end landsgennemsnittet.
- Kun 57 % af de unge uden erhvervskompetencegivende uddannelse, der samtidig ikke er under uddannelse, er i ustøttet beskæftigelse i Hjørring Kommune. Her ligger Hjørring Kommune omkring landsgennemsnittet.
- Flere af de ikke uddannelsesaktive unge uden erhvervskompetencegivende uddannelse er på offentlig forsørgelse i Hjørring Kommune sammenligning med det øvrige Danmark. Omvendt er der færre, som er selvforsørgende uden at have et job.
- 70 % af NEET-gruppen i Hjørring Kommune har ikke gennemført en erhvervskompetencegivende uddannelse. På landsplan er det knap 64 %.
- I Hjørring Kommune er færre unge uden en erhvervskompetencegivende uddannelse i gang med en uddannelse, end det er tilfældet på landsplan. Det gælder både for de 18-24-årige og de 25-29-årige unge.
- Flere unge i Hjørring Kommune end på landsplan er på førtidspension eller er fleksjobbere (permanent offentlig forsørgelse). Det gør sig især gældende for de 25-29-årige unge.

Samlet set begrundes ovenstående hovedresultater Ungegarantiens relevans. Det kan i den forbindelse overvejes, om der bør udarbejdes konkrete politiske målsætninger for, hvor stor en andel af de unge man ønsker, opnår erhvervskompetencegivende uddannelse, hvor mange unge der er i ustøttet beskæftigelse, og hvor meget man ønsker NEET-gruppen reduceret.

1. Formål og indledning

Nærværende forskningsrapport har til formål at undersøge de langsigtede effekter af den såkaldte Hjørring-model. Hjørring Kommune vedtog i 2014 en omfattende og unik investeringsstrategi på beskæftigelsesområdet kendt som Hjørring-modellen. Denne investeringsstrategi er fra 2015 til 2018 blevet evalueret af Rasmus Lind Ravn, Institut for Politik og Samfund på AAU, som en del af et samfinansieret ph.d.-forløb mellem Hjørring Kommune og Aalborg Universitet (Ravn, 2019a). Investeringsstrategien blev evalueret ved brug af brugerevaluering, virkningsevaluering og effektevaluering. Grundet ph.d.-forløbets tidsmæssige afgrænsning blev effektevalueringen gennemført, inden investeringsstrategiens fulde effekter forventes at vise sig. Af den årsag blev der gennemført en opfølgende effektevaluering af investeringsstrategien i 2019, hvor data for hele projektperioden kunne benyttes. Se Ravn (2019b) for en nærmere beskrivelse af denne effektevaluering. Begge disse undersøgelser fandt positive effekter for gruppen af aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere i Hjørring Kommune i en situation med højkonjunktur og fremgang på arbejdsmarkedet.

Siden den sidste evaluering har vilkårene for at få aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere i job, og fastholde målgruppen i job, dog forandret sig ganske betydeligt. For det første reducerede Hjørring Kommune ressourcetilførslen til området i 2019 som følge af de positive resultater. For det andet har coronakrisen medført tilbagegang og stigende ledighed på det danske arbejdsmarked. Det kan medføre, at en af de svageste grupper på arbejdsmarkedet (tidligere aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere) mister deres nyligt vundne fodfæste på arbejdsmarkedet.

I lyset af dette er det derfor relevant at undersøge de langsigtede effekter af Hjørring-modellen over en seksårig periode (fra 2015 til 2020). Det gøres med henblik på at belyse, om Hjørring-modellen formår at fastholde de positive effekter for målgruppen på trods af ændrede organisatoriske rammer og en forandret konjunktursituation.

Hjørring Kommunes nye store satsning er den såkaldte "Ungegaranti". For unge, der ikke har gennemført en erhvervskompetencegivende uddannelse eller ikke er i job, 'fortsætter' Ungegarantien så at sige, hvor Hjørring-modellen slap. Derfor er det væsentligt at undersøge, hvordan beskæftigelsen, uddannelsesniveaue og uddannelsesaktiviteterne ser ud for kommunens unge ved Ungegarantiens ikrafttrædelse (baseline).

Denne evalueringsrapport undersøger to forskningsspørgsmål:

1. Har Hjørring-modellen en effekt på arbejdsmarkedsdeltagelse, selvforsørgelse, deltagelse i uddannelse og "afklaring" for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere på ordinær kontanthjælp?
2. Hvor stor en andel af unge (18-29-årige) er uddannelsesaktive eller har opnået henholdsvis erhvervskompetencegivende uddannelse og beskæftigelse i Hjørring Kommune og på landsplan (baseline for Ungegarantien)?

Del 1 af denne rapport undersøger det første forskningsspørgsmål, mens del 2 af rapporten belyser det andet forskningsspørgsmål.

DEL 1: Effektevaluering af Hjørring- modellen

2. Forskningsdesign, metode og data for effektevaluering

2.1. Effektevaluering kort fortalt

Simpelt fortalt handler effektevaluering om at undersøge, om en indsats – eller et program – virker, og i tillæg hertil at undersøge, hvor meget det virker. Til at undersøge effekter anses det randomiserede kontrollerede forsøg som guldstandarden for at producere evidens (Vedung, 2009; Pawson, 2013; Baadsgaard and Krogstrup, 2016). Det vil sige sikker viden om, hvorvidt en indsats virker. I randomiserede kontrollerede forsøg inddeles en gruppe af personer *tilfældigt* i enten en eksperimentgruppe/deltagergruppe, der modtager en given indsats (eller en medicin), eller en kontrolgruppe, der *ikke* modtager den pågældende indsats. På grund af den tilfældige inddeling i henholdsvis eksperimentgruppen og kontrolgruppen vil de to grupper, alt andet lige, være identiske med hinanden på de parametre, som påvirker de ønskede resultater. Ved at måle på de opnåede resultater (den afhængige variabel), efter at indsatsen er gennemført (og eventuelt før), bliver det muligt at estimere den isolerede effekt af indsatsen. Effekten er lig med forskellen mellem eksperimentgruppens og kontrolgruppens opnåede resultater.

Her er begrebet "den kontrafaktiske situation" centralt. I effektevaluering er det nødvendigt at etablere eller estimere den kontrafaktiske situation. Kort fortalt betegner begrebet, at man undersøger, hvad der ville være sket, hvis man *ikke* havde iværksat en given indsats. I nærværende rapport altså, hvordan det ville være gået målgruppen af aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, hvis Hjørring Kommune *ikke* havde indført Hjørring-modellen. De opnåede resultater for kontrolgruppen udgør den kontrafaktiske situation for eksperiment-/deltagergruppen, og de opnåede resultater for eksperiment-/deltagergruppen udgør den kontrafaktiske situation for kontrolgruppen. Af den årsag er effekten af en indsats lig forskellen mellem kontrolgruppens og eksperimentgruppens resultater.

Når effektresultaterne i denne rapport præsenteres, angiver de, hvor meget *mere* (eller mindre) de aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere har arbejdet som følge af Hjørring-modellen sammenlignet med en situation, hvor Hjørring-modellen *ikke* var blevet gennemført. Det samme gør sig gældende i forhold til selvforsørgelse, der angiver antal uger på SU og varighed på udvalgte ydelser (afklaring). Dermed angiver estimerne for eksempel *ikke*, hvor meget kontanthjælpsmodtagerne har arbejdet samlet set, men derimod, hvor mange "ekstra" arbejdstimer Hjørring-modellen har givet dem.

Det har ikke været muligt at gennemføre et randomiseret kontrolleret forsøg til at evaluere Hjørring-modellen. Af den årsag anvendes i stedet to kvasiekperimentelle metoder, difference-in-differences-analyse og propensity score matching, der begge er metoder, der forsøger at "imitere" det randomiserede kontrollerede forsøg. Efter det randomiserede kontrollerede forsøg anses kvasiekperimentelle metoder til effektevaluering som værende de næstmest pålidelige metoder til at undersøge effekter af interventioner.

Udvælgelsen af kontrolgruppen, effektmålene (de afhængige variabler) og de anvendte kvasiekperimentelle metoder beskrives kortfattet i det følgende.

2.2. Udvalgelse af kontrolgruppe

I dette afsnit beskrives kort udvælgelsen af de kommuner, der benyttes som kontrolgruppe i nærværende undersøgelse af Hjørring-modellens langtidseffekter. Kontrolkommunerne er de samme, som blev benyttet i den omtalte ph.d.-afhandling (se Ravn, 2019a).

På baggrund af registerbaserede analyser inddelte det tidligere SFI og KORA (det nuværende VIVE) landets kommuner i såkaldte klynger (Graversen, Larsen and Arendt, 2013). Hver klynge eller gruppering af kommuner bestod af kommuner, der havde nogenlunde ens rammevilkår for beskæftigelsesindsatsen. For hver af de større ydelsesgrupper (for eksempel dagpenge, kontanthjælp og sygedagpenge) blev der udarbejdet separate klynger. En given kommune kunne således tilhøre én klynge på for eksempel dagpengeområdet og en anden klynge på kontanthjælpsområdet. I nærværende evaluering benyttes naturligvis klyngeinddelingen på kontanthjælpsområdet.

Kontrolgruppen for nærværende effektevaluering er afgrænset til at bestå af nordjyske kommuner, der er indplaceret i samme kontanthjælpsklynge som Hjørring Kommune. Kontrolkommunerne består af henholdsvis Frederikshavn Kommune, Aalborg Kommune, Thisted Kommune, Morsø Kommune, Vesthimmerlands Kommune og Mariagerfjord Kommune. Se Ravn (2019a) for en nærmere beskrivelse af udvælgelseskriterierne. Valget af disse kommuner beror på, at de allerede i udgangspunktet har nogenlunde samme forudsætninger for at få deres kontanthjælpsmodtagere i job som Hjørring Kommune, jævnfør klyngeinddelingen.

Siden august 2017 har samtlige af disse kontrolkommuner deltaget i satspuljeinitiativet "Flere skal med"⁶, der ligeledes er et projekt, der fokuserer på arbejdsmarkedsintegration af langvarige aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere. Lig Hjørring-modellen indebærer "Flere skal med" ansættelse af flere frontlinjemedarbejdere, herunder sagsbehandlere/beskæftigelsesmedarbejdere, og en opprioritering af den aktive beskæftigelsesindsats for målgruppen. Der er med andre ord også blevet investeret i målgruppen i kontrolkommunerne. Det medfører en risiko for, at effekterne af Hjørring-modellen underestimeres (undervurderes), eftersom effektevalueringen i årene 2018-2020 bliver en sammenligning af effekterne af Hjørring-modellen med effekterne af "Flere skal med".

2.3. Effektmål (afhængige variabler)

Som beskrevet indledningsvis i denne rapport benyttes der flere forskellige effektmål i rapportens analyser. Til sammenligning fokuserede ph.d.-afhandlingen udelukkende på beskæftigelse opgjort i arbejdstimer. Som det har været tilfældet i de øvrige analyser af Hjørring-modellens effekter, baserer datamaterialet sig på DREAM-data, koblet med information fra øvrige registre fra Danmarks Statistik.

2.3.1. Beskæftigelse opgjort i arbejdstimer

Variablen, der måler beskæftigelsen, kaldes beskæftigelsesgraden. Den er defineret ved, at en person har haft en lønindkomst, hvoraf der er blevet betalt arbejdsmarkedsbidrag. En beskæftigelsesgrad med værdien "1" betyder, at en person har haft fuldtidsarbejde. Værdier på mere end "1" betyder, at personen har arbejdet mere, end hvad der svarer til en fuldtidsstilling, mens værdier på under "1" betyder, at

⁶ <https://bm.dk/arbejdsmaraader/aktuelle-fokusomraader/satspuljeinitiativ-flere-skal-med/>

vedkommende har arbejdet mindre end en fuldtidsstilling. Ved at multiplicere beskæftigelsesgraden med 160,33 kan beskæftigelsesgraden omregnes til arbejdstimer.

2.3.2. Selvforsørgelse

Selvforsørgelse er defineret ved, at en person ikke har modtaget en indkomsterstattende ydelse fra det offentlige. Det er således karakteriseret ved "fravær af ydelsesmodtagelse". I princippet kan en person være selvforsørgende uden at være i beskæftigelse. Eksempelvis ved at blive forsørget af en ægtefælle, venner, familie eller ved at bruge af en opsparing. Det væsentligste i denne forbindelse er, at det offentlige ikke har nogen udgifter til forsørgelse af den pågældende person.

2.3.3. Modtagelse af SU/deltagelse i SU-berettiget uddannelse

Modtagelse af SU er i DREAM opgjort på ugebasis. Det er defineret ved, at vedkommende er indskrevet på en SU-berettiget uddannelse og modtager SU. SU er en indkomsterstattende ydelse, men dette mål er medtaget som et positivt resultat af to primære årsager: 1) Kommunen har ikke finansieringsansvaret for SU – det er staten, der betaler udgiften til SU – og 2) deltagelse i SU-berettiget uddannelse er et positivt resultat, fordi færdiggjort uddannelse giver arbejdsmarkedsrettede kompetencer og kvalifikationer, der kan bidrage til stabil arbejdsmarkedstilknytning.

2.3.4. Varighed på udvalgte ydelser (afklaring)

I tillæg til de tre ovennævnte effektmål opereres der i evalueringen med en afhængig variabel, der måler "varighed på udvalgte ydelser"⁷. Variablen kan siges at være et mål for, om kommunens beskæftigelsesindsats formår at afklare borgerne væk fra midlertidige forsørgelsesordninger. Variablen måler under ét en række positive udfald for borgerne, herunder

- Selvforsørgelse
- Deltagelse i fleksjob
- Efterløn
- Fleksydelse
- Førtidspension

Væsentligt i denne forbindelse er det, at borgerne går fra at modtage en midlertidig forsørgelsesydelse til at være på en mere permanent ydelse, være selvforsørgende eller have lønarbejde.

2.4. Difference-in-differences

Difference-in-differences-analyse er som beskrevet en kvasiexperimentel tilgang til effektevaluering. Tilgangen kræver, at man er i besiddelse af tidsseriedata, hvor man kan observere en udvikling over tid, henholdsvis *før* en indsats iværksættes, og efter at indsatsen er blevet iværksat. For eksempel kan man se, hvordan det er gået med beskæftigelsen blandt kontanthjælpsmodtagere, *før* og *efter* at Hjørring-modellen blev iværksat. For at undersøge effekterne af indsatsen er der imidlertid behov for at sammenligne med en kontrolgruppe. I den forbindelse bygger difference-in-differences-tilgangen på en central antagelse om parallelle udviklinger over tid – også kaldet "the common trends assumption" (Angrist and Pischke, 2015).

For at en kontrolgruppe er brugbar i difference-in-differences-tilgangen, er det væsentligt, at kontrol- og deltagergruppen har oplevet lignende udviklinger i den afhængige variabel, *forud* for at indsatsen

⁷ Ydelserne inkluderer kontanthjælp, uddannelseshjælp, dagpenge, sygedagpenge, særlig uddannelsesydelse, arbejdsmarkedsydelse, kontantydelse, integrationsydelse, kontanthjælp under integrationsloven, ledighedsydelse, forrevalidering, revalidering, sygdom fra fleksjob, ressourceforløb og jobafklaring.

iværksættes. I nærværende rapport vil det sige samme tendens i beskæftigelsen for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, før Hjørring-modellen blev iværksat. Jo mere udviklingerne ligner hinanden, jo bedre. I nærværende evalueringsrapport benyttes ovennævnte nordjyske kommuner i samme kontanthjælpsklynge som Hjørring som kontrolgruppe. Se eventuelt Ravn og Nielsen (2019) for en figur, der viser overholdelse af "the common trends assumption".

Når difference-in-differences-analysen gennemføres i praksis, foretages der en lineær regressionsanalyse indeholdende den afhængige variabel, en variabel, der måler tid (før/efter indsatsen), en variabel, der måler, om der er tale om kontrolgruppen eller indsatsgruppen (Hjørring Kommune eller kontrolkommunerne), samt et interaktionsled, der måler, om der er tale om Hjørring Kommune, mens investeringsstrategien er i gang (interaktion mellem "tid" og "indsatsgruppen"). Den såkaldte regressionskoefficient fra interaktionsleddet kan tolkes som den (gennemsnitlige) effekt af Hjørring-modellen.

Analyserne foretages ved brug af følgende regressionsligning:

$$afh_{it+1} = \beta_0 + \beta_1 tid_{it} + \beta_2 indsats_{it} + \beta_3 (tid_{it} \times indsats_{it}) + u_{it}$$

Ovenstående regressionsligning forklares kun kortfattet. Det væsentligste at tage med fra ligningen er, at "afh" – den afhængige variabel – kan udgøres af de fire første effektmål, som er beskrevet i det ovenstående (beskæftigelse, selvforsørgelse, deltagelse i uddannelse samt "afklaring"). Vigtigt er det også at præcisere, at den afhængige variabel, for eksempel beskæftigelsen, måles i året, efter at en person er blevet observeret som aktivitetsparat kontanthjælpsmodtager med minimum én uge som aktivitetsparat i det pågældende år (langt hovedparten af borgerne er langvarigt aktivitetsparate). Årsagen til, at den afhængige variabel måles i året, efter at personen er observeret som aktivitetsparat, er, at jobcenterindsatsen skal have lov til at "virke" – altså have mulighed for at bringe personen i job, uddannelse, selvforsørgelse eller afklaring. For nogle borgere vil det betyde, at de fortsat er på en indkomsterstattende ydelse det efterfølgende år, mens andre vil have opnået hel eller delvis beskæftigelse eller selvforsørgelse.

Hjørring Kommunes investeringsstrategi trådte i kraft d. 1. januar 2015. Tidsvariablen (tid) har værdien "1", hvis året er 2015-2020, og værdien "0" for årene 2010-2014. Indsatsvariablen har værdien "1", hvis der er tale om en borger i Hjørring Kommune, og værdien "0", hvis der er tale om en person fra kontrolkommuner.

2.5. Propensity score matching

Propensity score matching er ligeledes en kvasiexperimentel tilgang til effektevaluering, som forsøger at imitere det randomiserede kontrollerede forsøg. Propensity score matching er en variant af statistisk matching. Lidt forsimplet forsøger man i propensity score matching at finde en "social tvilling" for hver person i indsatsgruppen (her aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere i Hjørring) til at danne en kontrolgruppe. Med andre ord skal kontrolgruppen ligne indsatsgruppen så meget som muligt på relevante karakteristika. Det vil sige, at kovariaterne skal være balancerede på de observerbare karakteristika (Guo and Fraser, 2015).

I propensity score matching-analyserne i denne rapport fokuseres der udelukkende på personer, der havde status som aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere i den første uge af 2015 – det vil sige ved

investeringsstrategiens start⁸. Herefter måles den afhængige variabel – eksempelvis beskæftigelse – over hele perioden fra 2015 til og med 2020, altså over en seksårig periode.

Der matches 1:1 med ”nærmeste nabo”, og der benyttes et såkaldt caliper på 0,2 standardafvigelser for at sikre matchning af tilstrækkelig høj kvalitet. Læs gerne ph.d.-afhandlingens sjette kapitel for en diskussion af metodens fordele og ulemper.

Når der er dannet et gyldigt match for alle borgere i deltager- og kontrolgruppen, beregnes den gennemsnitlige effekt (average treatment effect) af Hjørring-modellen.

I modsætning til difference-in-differences-analyserne, hvor effekten udregnes på årsbasis, beregnes den samlede effekt over alle seks år i propensity score matching-analyserne. Den gennemsnitlige effekt på årsbasis kan beregnes ved at dividere effektestimaterne med seks.

I propensity score matching-analysen benyttes samme effektmål (afhængige variabler) som i difference-in-differences-analyserne.

Der dannes gyldige match for alle borgere, der havde status som aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere i første uge af 2015, ved brug af et caliper på 0,2 standardafvigelser.

3. Resultater fra effektevalueringen

I dette afsnit præsenteres resultaterne fra analyserne af langtidseffekterne af Hjørring-modellen (det vil sige fra 2015 til 2020). Afsnittet struktureres således, at resultaterne fra difference-in-differences-analysen præsenteres først. Derefter gennemgås resultaterne fra propensity score matching-analysen.

3.1. Difference-in-differences

I nedenstående Tabel 1 præsenteres resultaterne fra fire separate effektanalyser. Den første kolonne undersøger beskæftigelseseffekten opgjort i antal arbejdstimer, den anden kolonne undersøger effekten på antal uger med SU-modtagelse, den tredje kolonne undersøger effekten på selvforsørgelse (opgjort i uger uden indkomsterstøttende ydelser), og den fjerde og sidste kolonne undersøger effekten af Hjørring-modellen på ”afklaring” fra midlertidige ydelser til mere permanente foranstaltninger, eksempelvis job, selvforsørgelse, fleksjob, førtidspension, efterløn og fleksydelse. Afklaringsvariablen måler på reduktionen af varigheden på de ydelser, der er nævnt i afsnit 2.3.4.

⁸ Se eventuelt Ravn (2019a) for en længere argumentation for dette nedslagspunkt.

Tabel 1. Difference-in-differences-analyser. Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere.

	Beskæftigelse opgjort i arbejdstimer (koefficient)	Antal uger med SU-modtagelse	Antal uger uden offentlig forsørgelse	Antal uger på udvalgte ydelser (afklaring)
Interaktion (effekt)	47,5*** (12,1) [23,7-71,2]	-0,3 (0,2) [-0,7-0,2]	1,4*** (0,4) [0,6-2,1]	-2,51*** (0,5) [-3,5- -1,5]
Post (tid)	19,9*** (3,7) [12,5-27,2]	-3,0*** (0,08) [-3,0-2,7]	0,0 (0,1) [-0,2-0,2]	2,4*** (0,2) [2,0-2,7]
Treatment (Hjørring)	24,2*** (7,1) [10,4-38,1]	0,5*** (0,2) [0,16-0,91]	0,8*** (0,2) [0,4-1,2]	-2,1*** (0,3) [-2,8- -1,5]
Konstant	165,9*** (2,4) [161,2-170,7]	4,1 *** (0,1) [4,0-4,2]	6,0*** (0,1) [5,9-6,2]	37,6 (0,1) [37,4-37,8]

N = 90.285 i alle modeller. Robuste standardfejl i parenteser. 95 % sikkerhedsintervaller i "klammer". * = 0,05. ** = 0,01 *** = 0,001.

Den relevante række at fokusere på i ovenstående Tabel 1 er rækken med overskriften "Interaktion (effekt)". Det er i denne række, at den gennemsnitlige effekt af Hjørring-modellen estimeres. De øvrige rækker kommenteres ikke. Såfremt der er mindst én stjerne (*) ved resultaterne i den første række, betyder det, at der er en effekt af Hjørring-modellen på den pågældende afhængige variabel. Et minus foran tallet betyder, at der er en negativ effekt. Tallene i parenteser angiver robuste standardfejl, og intervallet (tallene) i klammer angiver 95 % sikkerhedsintervaller for effektestimaterne.

Ser vi først på beskæftigelseseffekten (i den første kolonne), anslås den gennemsnitlige effekt til at være 47,5 ekstra arbejdstimer. Sagt på en anden måde "giver" Hjørring-modellen hver enkelt aktivitetsparat kontanthjælpsmodtager 48 ekstra arbejdstimer pr. år. Effekten er således på samme niveau som i 2019, hvor effekten ligeledes blev estimeret til 48 timer pr. år. Analyserne er naturligvis forbundet med en vis statistisk usikkerhed. Til at undersøge omfanget af dette kan man inspicere sikkerhedsintervallerne. I forhold til beskæftigelseseffekten viser sikkerhedsintervallet, at den "sande" beskæftigelseseffekt ligger et sted mellem 23,7 ekstra arbejdstimer pr. år og 71,2 ekstra arbejdstimer pr. år.

I den næste kolonne undersøges effekten af Hjørring-modellen på deltagelse i SU-berettiget uddannelse. Den er målt ved at opgøre antal uger i løbet af et år, hvor personerne har modtaget SU. Som det ses af række ét, kolonne to, estimeres effekten af Hjørring-modellen til at være negativ og mindske deltagelsen i uddannelse med 0,3 uger pr. år. Effektestimateret er dog ikke signifikant (der er ingen stjerner ved resultatet), og derfor konkluderes det, at Hjørring-modellen ikke har nogen effekt – hverken positiv eller negativ – på deltagelse i uddannelse for de aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere. Det resultat skal dog ses i lyset af, at Hjørring-modellen ikke har haft fokus på at få aktivitetsparate borgere på ordinær kontanthjælp i uddannelse. Fokus har udelukkende været på at få dem i beskæftigelse. Fundet er lig det fra 2019-rapporten.

I den tredje kolonne, række ét undersøges effekten af Hjørring-modellen på selvforsørgelse – det vil sige fravær af indkomsterstøttende ydelser. Som det ses af tabellen, øger Hjørring-modellen selvforsørgelse med 1,4 uger pr. år. Af sikkerhedsintervallet ses det, at den "sande" effekt ligger et sted mellem 0,6 og 2,1 ekstra uger som selvforsørgende. Hjørring-modellen bidrager med andre ord til at øge selvforsørgelsesgraden blandt aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere. Effektestimatet er steget fra 0,8 uger pr. år i 2019-rapporten til de nuværende 1,4 uger pr. år. Dog er der ikke statistisk signifikante forskelle i effektestimatet. Dermed kan det ikke konkluderes, at effekten reelt set er steget.

Afslutningsvis undersøges effekten af Hjørring-modellen på "afklaring", der er defineret som reduktion i varighed på de beskrevne, udvalgte ydelser i den fjerde kolonne. I den fjerde kolonne, række ét ser vi, at der er en negativ effekt på 2,5 uger. En negativ effekt er imidlertid et positivt resultat i denne sammenhæng, fordi det indikerer, at borgere afklares til beskæftigelse, selvforsørgelse, fleksjob, førtidspension med videre. Den "sande" gennemsnitlige effekt ligger et sted mellem 3,5 og 1,5 færre uger på midlertidige indkomsterstøttende ydelser pr. år. Sammenlignet med 2019-rapporten er effektestimatet steget fra -1,5 uger pr. år til -2,5 uger pr. år, men også her er forskellene ikke statistisk signifikante.

Opsummerende finder ovenstående analyser, at Hjørring-modellen bidrager til at øge arbejdsmarkedsdeltagelsen, selvforsørgelsen og til at afklare borgerne væk fra midlertidige ydelser. Der er dog ikke nogen effekt – hverken positiv eller negativ – på deltagelse i uddannelse.

3.2. Propensity score matching

I nedenstående Tabel 2 ses resultaterne fra fem separate propensity score matching-analyser. I hver række estimeres den gennemsnitlige effekt af Hjørring-modellen på de fem forskellige afhængige variabler. Den sidste kolonne med overskriften "N" viser det samlede antal observationer i analysen. 3.909 personer indgår i analyserne, hvoraf 491 består af Hjørring-borgere (deltagergruppen).

I tolkningen af resultaterne i Tabel 2 skal det huskes, at effekterne estimeres over den samlede undersøgelsesperiode fra 2015 til og med 2020 – altså over en seksårig periode. Den gennemsnitlige effekt pr. år fås ved at dividere estimaterne med seks.

Tabel 2. Propensity score matching-analyser. Borgere, der var aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere i første uge af 2015.

	Gennemsnitlig effekt fra 2015 til 2020	Standard-fejl	Z-værdi	P-værdi	95 % sikkerhedsinterval		N
Beskæftigelse opgjort i arbejdstimer	404,0*	178,0	2,3	0,023	55,6	752,8	3.909
Antal uger med SU-modtagelse	1,0	1,42	0,7	0,475	-1,7	3,8	3.909
Antal uger uden offentlig forsørgelse	9,0	5,57	1,61	0,108	-2,0	19,9	3.909
Antal uger på udvalgte ydelser	-29,3***	5,8	-5,0	0,000	-40,7	-17,8	3.909

Som indledende bemærkning skal det nævnes, at ovenstående resultater fra propensity score matching-analyserne er behæftede med noget større statistisk usikkerhed end resultaterne fra difference-in-

differences-analyserne. Det skyldes, at antallet af observationer er betydeligt lavere end i difference-in-differences-analyserne (3.909 kontra 90.285). Det betyder også, at det bliver vanskeligere at finde en statistisk signifikant effekt end ved difference-in-differences-analyserne.

Vi ser først på beskæftigelseeffekterne af Hjørring-modellen opgjort i antal arbejdstimer. Den gennemsnitlige effekt af Hjørring-modellen estimeres til at være 404 timer. Formuleret på en anden måde har Hjørring-modellen i gennemsnit givet hver af de 491 borgere i analysen 404 timers ekstra beskæftigelse over seks år (fra 2015 til 2020). De 404 timer svarer til 67,3 ekstra arbejdstimer pr. år. Altså lidt mindre end to ugers ekstra fuldtidsbeskæftigelse. Resultaterne er statistisk signifikante. Ser vi på sikkerhedsintervallet, viser det sig, at den "sande" gennemsnitlige effekt over alle seks år ligger et sted mellem 55,6 ekstra arbejdstimer og 752,8 ekstra arbejdstimer pr. aktivitetsparat kontanthjælpsmodtager. Effektestimatet er steget fra 52 ekstra arbejdstimer pr. år til de nuværende 67 arbejdstimer pr. år. Den statistiske usikkerhed er dog for stor til, at det kan konkluderes, at effekten reelt set er forøget.

Som beskrevet i Ravn (2019a, s. 203-204) lyder knap to ugers ekstra fuldtidsbeskæftigelse hvert år i seks år måske ikke af meget. Med til dette billede hører dog, at målgruppen aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere har ganske omfattende arbejdshindrende problemer og næsten ingen tilknytning til arbejdsmarkedet. I Ravn og Nielsen (2019) ses det, at målgruppen for nærværende propensity score matching-analyse havde en lav forudgående arbejdsmarkedsdeltagelse. Hjørring-borgerne arbejdede i gennemsnit 55,5 timer i 2014, mens borgerne i kontrolkommunerne i gennemsnit arbejdede 48,1 timer i 2014. Endvidere finder hovedparten af de randomiserede kontrollerede forsøg for udsatte kontanthjælpsmodtagere små eller ingen effekter (e.g. Rosholm & Svarer, 2009; Rambøll, 2011, 2013, 2018). Med ovennævnte i betragtning vurderes beskæftigelseeffekterne som værende ganske betydelige.

Det næste effektmål, der undersøges, er antal uger med SU (deltagelse i uddannelse). Som det var tilfældet i difference-in-differences-analysen af SU, findes der ikke nogen effekt af Hjørring-modellen på deltagelse i uddannelse – hverken positiv eller negativ. Estimatet er dog positivt (1 ekstra uge med SU i løbet af seks år), men meget lavt. Dette var ligeledes tilfældet i 2019-rapporten.

Det tredje effektmål i tabellen undersøger effekterne af Hjørring-modellen på selvforsørgelse. Den estimerede effekt over den seksårige undersøgelsesperiode lyder på 9,0 uger i alt – svarende til 1,5 uger pr. år i gennemsnit. Den estimerede effekt på selvforsørgelse pr. år ved brug af propensity score matching er således næsten identisk med estimatet fra difference-in-differences (1,4 uger). P-værdien af propensity score matching-analysen er dog 0,108. For at være et statistisk signifikant resultat skal p-værdien være under 0,05. På baggrund af denne propensity score matching-analyse kan det således ikke konkluderes, at der er en positiv effekt af Hjørring-modellen på selvforsørgelse. Det er dog sandsynligt, at der er en reel effekt, eftersom estimerne fra begge analysemetoder er meget lig hinanden, og resultatet er højsignifikant i difference-in-differences-analysen. Den statistiske usikkerhed i propensity score matching-analysen er dog for stor til, at den estimerede effekt bliver signifikant.

Det fjerde effektmål undersøger det, der i rapporten benævnes "afklaring" – antallet af uger på udvalgte ydelser. Se fodnote 6 for en liste over ydelserne. Variablen undersøger diverse positive outcomes for borgerne under ét, herunder overgang til job, selvforsørgelse, uddannelse, efterløn, fleksydelse, fleksjob og førtidspension. Af tabellen ser vi, at den estimerede effekt ligger på en reduktion af de "midlertidige" ydelser på hele 29,3 uger over den seksårige periode – svarende til 4,9 uger pr. år. Effekten er højsignifikant, og sikkerhedsintervallet indikerer, at den "sande" reduktion (effekt) ligger et sted mellem 40,7 og 17,8 uger. Effektestimatet på dette effektmål er således noget højere (i absolutte termer) end ved

brug af difference-in-differences-analysen. Begge evalueringsmetoder peger dog i samme retning, hvilket indikerer, at der er en reel "afklarings effekt" af Hjørring-modellen.

I ovenstående Tabel 1 og Tabel 2 blev effekterne over hele perioden fra 2015 til 2020 undersøgt. Som nævnt i forordet er der dog sket ganske betydelige forandringer i samfundet og i Hjørring Kommune, som har gjort det relevant at undersøge i 2019-2020 (reducerede ressourcer til området i Hjørring fra 2019, "Flere skal med" og coronakrisen).

Derfor zoomer vi i Tabel 3 herunder ind på Hjørring-modellens effekter i 2019 og 2020. Fokuset i den supplerende analyse i Tabel 3 er på beskæftigelsen opgjort i arbejdstimer.

Tabel 3. Propensity score matching-analyser. Borgere, der var aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere i første uge af 2015. Effekten er opgjort særskilt for 2019 og 2020.

	Gennemsnitlig effekt	Standard-fejl	Z-værdi	P-værdi	95 % sikkerhedsinterval		N
Beskæftigelse opgjort i arbejdstimer i 2019	94,8*	38,2	2,49	0.013	20,0	169,6	3.909
Beskæftigelse opgjort i arbejdstimer i 2020	76,3*	37,9	2,01	0,044	1,9	150,6	3.909
Selvforsørgelse opgjort for 2019 og 2020 samlet	4,1	2,44	1,73	0,4	-0,5	8,7	3.909

I Tabel 3 ser vi, at den estimerede beskæftigelseseffekt i 2019 er på 95 timer. Det svarer til godt to en halv uges ekstra fuldtidsbeskæftigelse. Effektestimatet for 2020 lyder på 76 timer (cirka to ugers fuldtidsbeskæftigelse). I den sidste række i Tabel 3 er det ligeledes værd at bemærke, at der er et positivt effektestimat på selvforsørgelse for 2019 og 2020 sammenlagt. Dog er resultatet ikke statistisk signifikant på 0,05-niveau – kun på 0,1-niveau.

I forhold til beregningen af ovenstående effekter i Tabel 3 er det vigtigt at pointere, at effekterne fortsat udelukkende er beregnet for gruppen af borgere, der var aktivitetsparate i første uge af 2015 (de 491 borgere i Hjørring). På den baggrund er det ikke muligt at udtale sig om effekten for borgere, der kom ind i jobcentersystemet i eksempelvis 2018 eller 2019.

Sammenfattende om Hjørring-modellens effekter viste difference-in-differences-analyserne positive effekter på beskæftigelse, selvforsørgelse og "afklaring". Der blev dog ikke fundet effekter på deltagelse i uddannelse – hverken positive eller negative. Propensity score matching-analyserne viste ligeledes positive effekter på beskæftigelse og på afklaring, men den statistiske usikkerhed var for stor til, at det med sikkerhed kunne konkluderes, at der var en effekt på selvforsørgelse. Den estimerede effekt var dog positiv og næsten identisk med den estimerede effekt ved brug af difference-in-differences-metoden. Derfor er det plausibelt, at der er en effekt på selvforsørgelse. På linje med difference-in-differences-analysen blev der ikke fundet effekter på deltagelse i uddannelse i propensity score matching-analysen.

4. Kort opsummering

I denne del af rapporten er langtidseffekterne af Hjørring-modellen blevet undersøgt med fokus på effekterne for de aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere i Hjørring Kommune. Over den samlede observationsperiode på seks år ser vi samlet set, at Hjørring Kommunes investeringsstrategi har positive effekter på beskæftigelse og 'afklaring'. Propensity score matching-analyserne i Tabel 3 viste ydermere positive og forholdsvis store beskæftigelseseffekter, når man så isoleret på 2019 og 2020. Det indikerer, at Hjørring-modellen har formået at fastholde de positive effekter, selv i perioden efter at ressourcetilførslen til indsatsen blev reduceret. Ved brug af én af metoderne ser vi ligeledes positive effekter på selvforsørgelse over den samlede observationsperiode.

Alt i alt finder undersøgelsen positive langtidseffekter af Hjørring-modellen på især beskæftigelse og 'afklaring'. På denne vis har Hjørring Kommunes investeringsstrategi formået at bidrage til, at udsatte mennesker i kontanthjælpsystemet har forøget deres tilknytning til arbejdsmarkedet.

Del 2: Baseline for Ungegarantien

1. Introduktion

Denne del af rapporten fokuserer på at opgøre job- og uddannelsesresultater samt uddannelsesaktivitet for unge 18-29-årige. Med andre ord undersøger vi, hvilken "baseline" Hjørring-modellen har leveret for det videre arbejde med Ungegarantien, inden Ungegarantiens resultater gradvist forventes at vise sig i løbet af de næste ti år. Fordi Ungegarantiens resultater først forventes at slå igennem på længere sigt, er der indgået et tiårigt forskningssamarbejde mellem Hjørring Kommune og Center for Arbejdsmarkedsforskning på Aalborg Universitet med Rasmus Lind Ravn som projektleder, der giver mulighed for at bedrive følgeforskning i Ungegarantiens resultater, implementering og, sidenhen, effekter. En baseline og, sidenhen, årlige målinger og analyser er relevante af flere årsager. Dels er det usædvanligt, at forskere får mulighed for at følge en uddannelses- og arbejdsmarkedspolitisk indsats over så lang en tidshorizont, hvilket selvsagt giver mulighed for væsentlige forskningsindsigter. Hernæst er baselinemålinger og årlige opgørelser og analyser væsentlige for Hjørring Kommunes politikere, forvaltninger og embedsmænd. For at vide, hvor man gerne vil hen, er det væsentligt at vide, hvor man er. Med andre ord skal der opstilles målsætninger, som kan forfølges, på baggrund af den aktuelle status. Derfor har Hjørring Kommune behov for at vide, hvordan billedet aktuelt ser ud for kommunens unge hvad angår uddannelses- og arbejdsmarkedsdeltagelse samt uddannelsesniveau. Derfor gennemføres denne baselineopgørelse.

2. Forskningsdesign, metode og data for baseline af Ungegarantien

Undersøgelsen gennemføres som et tværsnitsdesign, hvilket giver et øjebliksbillede af, hvordan Hjørring Kommunes resultater på området aktuelt ser ud. For at give en pejling på, om Hjørring Kommune er mere eller mindre succesfuld på visse punkter, sammenlignes der med gennemsnittet for de øvrige danske kommuner. Logikken bag dette er, at der, alt andet lige, er et begrænset forbedringspotentiale, hvis man som kommune allerede ligger betydeligt bedre end landsgennemsnittet. Omvendt er det muligt at identificere forbedringspotentialer, hvis det synliggøres, at man ligger 'værrer' end gennemsnittet.

Baselineopgørelsen baserer sig på diverse registerdata fra Danmarks Statistik, herunder DREAM-registeret, UDDA-registeret (uddannelser), og BEF (befolkningsregisteret). Alder, uddannelses- og beskæftigelsesoplysninger er opgjort for september 2020, mens oplysninger om ydelsesmodtagelse og SU-modtagelse er opgjort for uge 38 i september 2020 (medio september). September er valgt ud fra flere hensyn. Dels tidsmæssigt, i forhold til hvornår Hjørring Kommune har brug for analysen, og i forhold til hvor ofte (og hvornår) Danmarks Statistik opdaterer sine registre. En anden årsag til, at september er valgt, er, at mange unge starter i uddannelse i løbet af august og september. Her er det vurderet væsentligt at få disse unge med i analyserne. Med denne korte beskrivelse af forskningsdesign, data og metode bevæger vi os herefter til at se på resultaterne.

3. Resultater: baseline for Ungegarantien

I nærværende afsnit skal vi undersøge, hvad der karakteriserer de 18-29-årige unge i Hjørring Kommune i forhold til deres højst gennemførte uddannelsesniveau samt deres deltagelse på arbejdsmarkedet eller i uddannelsessystemet (eller mangel på samme). Der rettes et særligt fokus mod unge med og uden erhvervskompetencegivende uddannelse. Erhvervskompetencegivende uddannelser skal her forstås som erhvervsuddannelser samt videregående uddannelser. Grundskolen og gymnasiale uddannelser betegnes som *ikkeerhvervskompetencegivende* uddannelser.

Denne del af rapporten er struktureret på følgende vis: I Tabel 4 undersøges det, hvor mange unge mellem 18 og 29 år der er bosat i Hjørring Kommune og det øvrige Danmark. I Tabel 5 undersøges de unges uddannelsesniveau, i Tabel 6 ser vi på hvor mange 29-årige som har gennemført en erhvervskompetencegivende uddannelse, og i Tabel 7 undersøger vi erhvervsstatus for samtlige unge mellem 18 og 29 år. Dernæst zoomes der i Tabel 8 ind på unge som hverken er i job eller uddannelse (NEET), og i Tabel 9 ser gøres der status for unge som *ikke* har opnået en erhvervskompetencegivende uddannelse. Tabel 10 fortsætter ad samme spor og gør status for unge som maksimalt har gennemført en gymnasial uddannelse. Herefter undersøger vi i Tabel 11 hvor mange af de unge hverken er i job eller uddannelse, som har gennemført en erhvervskompetencegivende uddannelse. Derefter ser vi i Tabel 12 på hvor mange unge som pt. er i gang med en uddannelse og i Tabel 13 undersøges udbredelse af offentlig forsørgelse blandt unge, og i Tabel 14 blotlægges det, hvor mange unge som er selvforsørgende uden at være i arbejde. Slutteligt viser Tabel 15 hvor stor en andel af de unge, som er i ustøttet beskæftigelse.

I Tabel 4 herunder giver vi indledningsvis et indblik i, hvor mange unge der i september 2020 var bosat i kommunen fordelt på to alderskategorier (18-24-årige og 25-29-årige). Vi viser endvidere fordelingen for Danmark som helhed (eksklusive Hjørring Kommune).

Tabel 4. Unge i Hjørring Kommune og i Danmark som helhed.

	Hjørring Kommune	Danmark (eksklusive Hjørring Kommune)
18-24-årige	57,9 % (4.499)	56,1 % (499.993)
25-29-årige	42,1 % (3.270)	43,9 % (391.625)
Total	100 % (7.769)	100 % (891.618)

I Tabel 4 ser vi, at der alt i alt var 7.769 18-29-årige unge bosat i Hjørring Kommune i september 2020, mens der i resten af Danmark var knap 892.000 unge. De helt unge (18-24-årige) udgør den største andel af de unge i både Hjørring Kommune og resten af Danmark. Ovenstående tabel er medtaget for at give et indblik i målgruppens omfang, og fordi der i en række af de efterfølgende tabeller vil blive opgjort procentandele, som er baseret på tallene i ovenstående Tabel 4.

Da antallet af unge nu er belyst, bevæger vi os i Tabel 5 nedenfor til at se på de unges uddannelsesniveau.

Tabel 5. Unges uddannelsesnivea i Hjørring Kommune.

	Hjørring Kommune			Danmark (eksklusive Hjørring Kommune)		
	18-24-årige	25-29-årige	Total	18-24-årige	25-29-årige	Total
Grundskole og ingen registreret uddannelse	49,9 % (2.247)	24,0 % (785)	39,0 % (3.032)	38,0 % (190.141)	16,1 % (62.980)	28,4 % (253.121)
Almen gymnasial uddannelse (STX)	24,2 % (1.088)	10,4 % (339)	18,4 % (1.427)	34,7 % (173.408)	12,0 % (46.920)	24,7 % (220.328)
Erhvervsgymnasial uddannelse (HHX og HTX)	11,0 % (495)	2,5 % (82)	7,4 % (577)	11,1 % (55.295)	2,7 % (10.388)	7,4 % (65.683)
Erhvervsfaglig uddannelse	11,9 % (534)	35,9 % (1.174)	22,0 % (1.708)	7,7 % (38.641)	21,8 % (85.228)	13,9 % (123.869)
Kort videregående uddannelse	0,9 % (41)	3,9 % (127)	2,2 % (168)	2,0 % (9.973)	5,3 % (20.887)	3,5 % (30.860)
Mellemlang videregående uddannelse, bachelor, lang videregående uddannelse og ph.d.	2,1 % (94)	23,3 % (763)	11,0 % (857)	6,5 % (32.535)	42,2 % (165.222)	22,2 % (197.757)
Total	100 % (4.499)	100 % (3.270)	100 % (7769)	100 % (499.993)	100 % (391.625)	100 % (891.618)

Det generelle billede i Tabel 5 er, at de helt unge (18-24-årige) i både Hjørring Kommune og det øvrige Danmark i lavere grad end de lidt ældre (25-29-årige) har gennemført uddannelse foruden grundskole. Det giver naturligvis intuitivt mening, da de på grund af deres alder ikke har haft lige så mange år til at gennemføre uddannelse. Sammenligner vi Hjørring Kommune med det øvrige Danmark, ser vi, at der er 12 procentpoint flere (49,9 %) af de 18-24-årige i Hjørring Kommune, som maksimalt har gennemført grundskolen (eller ikke har nogen registreret uddannelse). I det øvrige Danmark er andelen på 38 %. Tendensen er den samme, når vi ser på de 25-29-årige, men forskellene er ikke lige så store (otte procentpoint). Ser vi på de unge samlet set, er forskellen mellem Hjørring og det øvrige Danmark på ti et halvt procentpoint (39,0 % i Hjørring kontra 28,4 % i det øvrige Danmark). Årsagerne til, at vi iagttager dette mønster, kan være mange. Én årsag kan blandt andet være fraflytning fra Hjørring Kommune, når de unge skal starte videregående uddannelse. Herefter er det fåtallet, der vender tilbage til Hjørring Kommune. Det ligger dog uden for rammerne af denne rapport at undersøge, hvorfor flere unge i Hjørring Kommune maksimalt har gennemført grundskolen sammenlignet med det øvrige Danmark.

Gruppen af unge med grundskole som højeste gennemførte uddannelse kan dog med fordel være et særligt opmærksomhedspunkt i Ungegarantien, da de, som vi skal se i Tabel 15, i lavere udstrækning end øvrige unge er i beskæftigelse. I tabellen ser vi ydermere, at der er færre unge i Hjørring end i det øvrige Danmark, som maksimalt har gennemført en almen gymnasial uddannelse. Dog er andelen med en erhvervsgymnasial uddannelse næsten identisk med landsgennemsnittet. Ungegarantien kan med fordel også have et stærkt fokus på at få disse unge i enten job eller uddannelse, da erhvervskompetencegivende uddannelse har stor

betydning for, om man hverken er i job eller uddannelse, eller om man er i beskæftigelse (jævnfør Tabel 8 og Tabel 9).

Fra de unge *uden* erhvervskompetencegivende uddannelse skal vi nu til at undersøge de unge *med* erhvervskompetencegivende uddannelse. Alt i alt har 35,2 % af samtlige unge i Hjørring Kommune og 39,6 % af de unge i det øvrige Danmark en erhvervskompetencegivende uddannelse (de tre sidste uddannelseskategorier lagt sammen). Hjørring placerer sig en smule under landsgennemsnittet, men ikke *betydeligt* under. Der er dog nogle interessante forskelle, når vi ser på, hvilke former for erhvervskompetencegivende uddannelse de unge i Hjørring og resten af Danmark har gennemført. Andelen med en erhvervsfaglig uddannelse er højere i Hjørring Kommune end landsgennemsnittet, men andelen med en videregående uddannelse er lavere. Det afspejler med stor sandsynlighed den lokale erhvervsstruktur med efterspørgsel efter faglært arbejdskraft og bosætningsmønstrene blandt personer med en videregående uddannelse.

Da de unges uddannelsesniveau nu er præsenteret, skal vi se på, hvor stor en andel af de 29-årige der har gennemført en erhvervskompetencegivende uddannelse. De 29-årige er relevante at undersøge af flere årsager. Dels er der en klar sammenhæng mellem erhvervskompetencegivende uddannelse og beskæftigelse (jævnfør tabel 15), og dels udgør de 29-årige den sidste aldersgruppe, som er omfattet af Ungegarantien. Derfor kan det være et pejlemærke at øge andelen af unge med erhvervskompetencegivende uddannelse. Resultaterne er vist i Tabel 6 herunder.

Tabel 6. Andel 29-årige unge med erhvervskompetencegivende uddannelse.

	Hjørring Kommune	Danmark (eksklusive Hjørring Kommune)
Uden erhvervskompetencegivende uddannelse	31,8 % (207)	23,7 % (18.109)
Med erhvervskompetencegivende uddannelse	68,2 % (444)	76,3 % (58.242)
Total	100 % (651)	100 % (76.351)

Som vi ser i Tabel 6, har 68,2 % af kommunens 29-årige unge gennemført en erhvervskompetencegivende uddannelse. Det er 8 procentpoint færre end landsgennemsnittet på 76,3 %. For at sikre stabil og varig beskæftigelse kan det givetvis være værd at fokusere på at øge andelen med erhvervskompetencegivende uddannelse i Hjørring Kommune.

Vi skal nu til at inspicere en meget central tabel for denne baselinemåling, nemlig de unges erhvervsstatus. Altså om de befinder sig på arbejdsmarkedet, i uddannelsessystemet eller på offentlig forsørgelse. Dette er vist i nedenstående Tabel 7.

Tabel 7. Erhvervsstatus for samtlige unge.

	Hjørring Kommune			Danmark (eksklusive Hjørring Kommune)		
	18-24-årige	25-29-årige	Total (alle 18-29 i HJK)	18-24-årige	25-29-årige	Total (alle 18-29 i DK)
I ustøttet beskæftigelse	34,0 % (1.530)	48,8 % (1.595)	40,2 % (3.125)	28,0 % (140.015)	48,0 % (188.033)	36,8 % (328.048)
Selvforsørgende uden ydelse eller job	5,9 % (267)	5,4 % (175)	5,7 % (442)	6,0 % (30.173)	5,5 % (21.407)	5,8 % (51.580)
Dagpenge, kontanthjælp (jobparat) og uddannelseshjælp (uddannelsesparat)	2,2 % (100)	6,0 % (196)	3,8 % (296)	1,6 % (8.052)	6,8 % (26.643)	3,9 % (34.695)
På øvrig offentlig forsørgelse	8,6 % (388)	19,6 % (641)	13,2 (1.029)	6,1 % (30.643)	13,5 % (53.017)	9,4 % (83.660)
Under uddannelse	49,3 % (2.216)	20,4 % (666)	37,1 % (2.882)	58,3 % (291.417)	26,3 % (102.986)	44,2 % (394.403)
Total	100 % (4.449)	100 % (3.270)	100 % (7.769)	100 % (499.991)	100 % (391.621)	100 % (891.612)

* Kategorien 'på øvrig offentlig forsørgelse' indeholder en lille gruppe borgere, der ikke befinder sig i Danmark. Kategorierne er slået sammen af GDPR-hensyn. Kategorien indeholder ligeledes personer i fleksjob, skånejob, delvist raskmeldte på sygedagpenge og voksenlærlinge.

Ser vi først på ustøttet beskæftigelse⁹, er 40,2 % af samtlige unge i Hjørring Kommune i ustøttet beskæftigelse. Det er godt 3,5 procentpoint *flere* end på landsplan, hvor andelen er på 36,8 %. Dette skal dog ses i relation til, at der er 7 procentpoint *færre* af de unge i Hjørring Kommune, som er under uddannelse, sammenlignet med det øvrige Danmark (37,1 % i Hjørring Kommune kontra 44,2 % i det øvrige Danmark). Der er ligeledes tydelige og naturlige forskelle på tværs af de yngre (18-24-årige) og de ældre (25-29-årige) unge. Flere af de ældre unge er i ustøttet beskæftigelse, mens færre er under uddannelse. Mønstret genfindes på landsplan, hvilket naturligvis hænger sammen med, at flere af de ældre unge er færdiguddannede, mens flere af de helt unge fortsat er under uddannelse.

Vi ser ligeledes, at der er en mindre gruppe af unge, der er selvforsørgende uden at modtage en indkomsterstøttende ydelse eller at have et job. Det er uvist, hvilket forsørgelsesgrundlag disse unge har, men det er plausibelt, at en del af dem forsørges af deres forældre. Gruppen udgør godt fem procent på tværs af aldersgrupper og på tværs af Hjørring Kommune og det øvrige Danmark.

I tabellen undersøger vi ligeledes, hvor stor en andel af de unge der modtager en *midlertidig* forsørgelsesydelse, her forstået som dagpenge, kontanthjælp eller uddannelseshjælp. Alt i alt gør det sig gældende for cirka 4 % af de unge i både Hjørring og resten af Danmark. Tendensen er, at flere af de lidt ældre unge end de yngre modtager én af disse midlertidige forsørgelsesydelser. Endelig er der til slut i tabellen en opgørelse af, hvor stor en andel af de unge der modtager *øvrige* forsørgelsesydelser, herunder også de mere permanente ydelser såsom fleksjob og førtidspension. Det generelle billede er her, at Hjørring ligger højere på dette parameter end det øvrige Danmark og dermed har større udgifter til

⁹ Det vil sige beskæftigelse, hvor man har en lønindkomst, der betales arbejdsmarkedsbidrag af, samtidig med at man ikke modtager en forsørgelsesydelse.

forsørgelse (relativt set). Det gælder især for gruppen af 25-29-årige, hvor Hjørring ligger 6 procentpoint højere end landsgennemsnittet. På dette område er der således en udfordring, som Ungegarantien potentielt set vil kunne påvirke i en positiv retning, hvis der sættes tidligt og præventivt ind over for målgruppen.

Vi går nu over til at undersøge den gruppe af unge, som *hverken* er i job eller uddannelse. Gruppen er også kendt under betegnelse NEET (Not in Education, Employment or Training) (Henderson et al., 2016; Carcillo et al, 2015). I følgende tabel 8 ser vi på, hvor stor en andel af unge der er NEET. Tallene er fordelt på, om de unge har gennemført en erhvervskompetencegivende uddannelse, eller om de er ufaglærte.

Tabel 8. Unge, som hverken er i job eller uddannelse. Som andel af det samlede antal unge med det pågældende uddannelsesniveau.

	Hjørring Kommune			Danmark (eksklusive Hjørring Kommune)		
	Andel 18-24-årige, som ikke er i job eller uddannelse	Andel 25-29-årige, som ikke er i job eller uddannelse	Total andel, som ikke er i job eller uddannelse	Andel 18-24-årige, som ikke er i job eller uddannelse	Andel 25-29-årige, som ikke er i job eller uddannelse	Total andel, som ikke er i job eller uddannelse
Ingen erhvervskompetencegivende uddannelse (ufaglærte)	14,5 % (556)	32,0 % (385)	18,7 % (941)	12,3 % (51.321)	28,2 % (33.931)	15,8 % (85.252)
Med erhvervskompetencegivende uddannelse	14,1 % (94)	15,0 % (310)	14,8 % (404)	11,1 % (8.977)	14,7 % (39.945)	13,9 % (48.922)
Total	14,5 % (650)	21,3 % (695)	17,3 % (1.345)	12,1 % (60.298)	18,9 % (73.876)	15,1 % (134.174)

Tabellen skal forstås på følgende måde. I Hjørring Kommune er 18,7 procent af samtlige ufaglærte unge hverken i job eller uddannelse (NEET). Det er cirka tre procentpoint højere end landsgennemsnittet (15,8 %). I tabellen ser vi dog også, at næsten 15 % af de 18-29-årige unge *med* erhvervskompetencegivende uddannelse heller ikke er i job eller uddannelse. Andelen i Hjørring Kommune er dog kun et enkelt procentpoint højere end i resten af Danmark. Der, hvor det for alvor har betydning, om man har gennemført en erhvervskompetencegivende uddannelse, er blandt de 25-29-årige. Næsten en tredjedel af de ufaglærte unge mellem 25 og 29 år i Hjørring Kommune er hverken i job eller uddannelse. Forskellen mellem de ufaglærte 25-29-årige og dem med erhvervskompetencegivende uddannelse er på hele 17 procentpoint i Hjørring (knap 14 procentpoint på landsplan). Erhvervskompetencegivende uddannelse har således stor betydning for deltagelse i job og uddannelse blandt de 25-29-årige. Dette taler for, at man sikrer, at de unge gennemfører en erhvervskompetencegivende uddannelse.

Vi zoomer nu ind på en særlig undergruppe af de unge. Nemlig de unge, som *ikke* har opnået en erhvervskompetencegivende uddannelse, og som *heller ikke* er i gang med at uddanne sig. Denne gruppe af unge kan også betegnes som *ufaglærte* unge. For denne gruppe unge gør vi i Tabel 9 herunder status over, hvilken erhvervsmæssig status de har.

Tabel 9. Status for unge uden erhvervskompetencegivende uddannelse, der ikke er i gang med uddannelse. Vist for Hjørring Kommune og resten af Danmark.

	Hjørring Kommune			Danmark (eksklusive Hjørring Kommune)		
	18-24-årige	25-29-årige	Total (alle 18-29 i HJK)	18-24-årige	25-29-årige	Total (alle 18-29 i DK)
I understøttet beskæftigelse	64,2 % (1.090)	40,6 % (313)	56,9 % (1.403)	64,8 % (103.254)	43,9 % (31.514)	58,3 % (134.768)
Selvforsørgende uden ydelse eller job	14,0 % (238)	10,8 % (83)	13,0 % (321)	16,9 % (26.974)	13,0 % (9.330)	15,7 % (36.304)
På offentlig forsørgelse	21,7 % (369)	48,6 % (365)	30,2 % (744)	18,3 % (29.097)	43,1 % (30.904)	26,0 % (60.001)
Total	100 % (1.697)	100 % (771)	100 % (2.468)	100 % (159.323)	100 % (71.747)	100 % (231.070)

* Kategorien 'på offentlig forsørgelse' indeholder en lille gruppe borgere, der ikke befinder sig i Danmark. Ydelseskategorierne er slået sammen af GDPR-hensyn.

I den nederste række i tabellen (kolonne 3) ser vi, at der i Hjørring Kommune alt i alt er 2.468 ufaglærte unge, mens der i resten af Danmark er 231.000 ufaglærte unge. Blandt de 18-29-årige i Hjørring er 56,9 % af de ufaglærte unge i understøttet beskæftigelse – en smule mindre end på landsplan (58,3 %). På tværs af Hjørring og det øvrige Danmark er der en tydelig tendens for beskæftigelsen. Flere af de yngre (18-24-årige) end de ældre (25-29-årige) er i understøttet beskæftigelse. En plausibel forklaring kan være, at de holder et sabbatår, inden de skal starte på en videregående uddannelse. Uanset årsagerne er det tydeligt at se, at færre af de 25-29-årige ufaglærte er i understøttet beskæftigelse. Dernæst ser vi på andelen af ufaglærte unge (som ikke er i gang med uddannelse), som er 'selvforsørgende' uden at have et job. Det vil sige, at de hverken har et job eller modtager en indkomsterstøttende ydelse. Her ser vi, at der er lidt *færre* i Hjørring Kommune end på landsplan, som er selvforsørgende uden at have et job. Omvendt er der *flere* i Hjørring Kommune, som er på offentlig forsørgelse (alle ydelser inklusive), sammenlignet med resten af Danmark. Den negative udlægning af dette er, at Hjørring Kommune har større udgifter til offentlig forsørgelse af målgruppen end resten af Danmark (relativt set). Den positive udlægning er dog, at de unge, som modtager offentlig forsørgelse, figurerer i det kommunale system, hvilket betyder, at det er muligt at identificere, *hvem de unge er*, og sætte en aktiv indsats i gang for dem, som kan bringe dem i job eller uddannelse.

Fra at se på *alle* unge *uden* en erhvervskompetencegivende uddannelse skal vi nu zoome yderligere ind på en særlig undergruppe af ufaglærte. Gruppen, vi skal fokusere på, er unge, der har gennemført en gymnasial uddannelse (almen gymnasial eller erhvervsgymnasial uddannelse). Denne gruppe betegnes i det følgende som gymnasieuddannede ufaglærte.

Tabel 10. Status for unge med almen gymnasial uddannelse eller erhvervsgymnasial uddannelse som højeste gennemførte uddannelse, der pt. ikke er i gang med uddannelse. Vist for Hjørring Kommune og resten af Danmark.

	Hjørring Kommune			Danmark (eksklusive Hjørring Kommune)		
	18-24-årige	25-29-årige	Total (alle 18-29 i HJK)	18-24-årige	25-29-årige	Total (alle 18-29 i DK)
I ustøttet beskæftigelse	82,1 % (796)	60,8 % (113)	78,6 % (909)	80,3 % (79.003)	61,2 % (14.524)	76,6 % (93.527)
Selvforsørgende uden ydelse eller job	12,2 (118)	14,0 % (26)	12,5 % (144)	15,2 % (14.922)	15,6 % (3.698)	15,2 % (18.620)
På offentlig forsørgelse	5,8 % (56)	25,3 % (47)	8,9 % (103)	4,6 % (4.503)	23,2 % (5.497)	8,2 % (10.001)
Total	100 % (970)	100 % (186)	100 % (1.156)	100 % (98.428)	100 % (23.719)	100 % (122.147)

* Kategorien 'på offentlig forsørgelse' indeholder en lille gruppe borgere, der ikke befinder sig i Danmark. Ydelseskategorierne er slået sammen af GDPR-hensyn.

I ovenstående Tabel 10 er det værd at lægge mærke til, at forskellene mellem Hjørring og det øvrige Danmark er marginale. På tværs af aldersgrupper er beskæftigelsen kun en smule lavere i Hjørring sammenlignet med landsgennemsnittet. Omvendt er der kun lidt flere i Hjørring, som er på offentlig forsørgelse, sammenlignet med deres modstykker i resten af Danmark. Det er dog værd at bemærke, at andelen i ustøttet beskæftigelse er drastisk blandt de 25-29-årige sammenlignet med de 18-24-årige. Parallelt hermed stiger andelen på offentlig forsørgelse voldsomt blandt de gymnasieuddannede ufaglærte 25-29-årige. At have en erhvervskompetencegivende uddannelse er således meget afgørende for at være i ustøttet beskæftigelse, jo ældre de unge bliver. Med andre ord ender en temmelig stor andel af de gymnasieuddannede ufaglærte (25-29-årige) som strandede studenter i ydelsessystemet. Det understreger vigtigheden af, at de unge enten *gennemfører* eller *er i gang med* en erhvervskompetencegivende uddannelse, inden de 'strander' i ydelsessystemet, når de er mellem 25 og 29 år.

I relation til ovenstående skal vi nu genbesøge gruppen af unge, som *hverken* er i job eller under uddannelse (NEET). I nedenstående tabel undersøger vi, hvor stor en andel de unge *uden* erhvervskompetencegivende uddannelse udgør af NEET-gruppen.

Tabel 11. Hvor stor en andel udgør unge uden erhvervskompetencegivende uddannelse af gruppen, som hverken er i job eller uddannelse?

	Hjørring Kommune			Danmark (eksklusive Hjørring Kommune)		
	18-24-årige	25-29-årige	Total	18-24-årige	25-29-årige	Total
Unge uden erhvervskompetencegivende uddannelse som andel af unge, der hverken er i job eller uddannelse	85,5 % (556)	55,4 % (385)	70,0 % (941)	85,1 % (51.321)	45,9 % (33.931)	63,5 % (85.252)

I Tabel 11 ser vi, at 85 % af de 18-24-årige unge, som hverken er i job eller uddannelse i Hjørring Kommune, *ikke* har gennemført en erhvervskompetencegivende uddannelse. For den yngste målgruppe (de 18-24-årige) ligner Hjørring Kommune det øvrige Danmark. Ser vi dernæst på de 25-29-årige, så har mere end halvdelen af NEET-gruppen i Hjørring Kommune (55 %) ikke gennemført en erhvervskompetencegivende uddannelse, hvilket er næsten 10 procentpoint højere end i det resterende Danmark. Altså består i alt 70 % af den samlede NEET-gruppe i Hjørring (totalen) af unge, som ikke har gennemført en erhvervskompetencegivende uddannelse, hvilket er mere end 6 procentpoint højere end i resten af Danmark. Vi ser således, at unge uden erhvervskompetencegivende uddannelse er overrepræsenterede blandt unge, som hverken er under uddannelse eller i beskæftigelse.

Vi fortsætter med at fokusere på de unge, som *ikke har gennemført* en erhvervskompetencegivende uddannelse. Hvis man er under uddannelse, så er man sandsynligvis på rette vej i forhold til at erhverve sig en erhvervskompetencegivende uddannelse. I nedenstående Tabel 12 undersøger vi derfor, hvor stor en andel af de unge, som *ikke har gennemført* en erhvervskompetencegivende uddannelse, der var ved at uddanne sig i september 2020. Med andre ord ser vi på, hvor stor en andel af disse unge der er på rette vej.

Tabel 12. Unge under uddannelse i Hjørring Kommune. Vist for unge med enten grundskole, almen gymnasial uddannelse eller erhvervsgymnasial uddannelse som højeste gennemførte uddannelse.

	Hjørring Kommune			Danmark (eksklusive Hjørring Kommune)		
	Ikke under uddannelse	I gang med uddannelse	Total	Ikke under uddannelse	I gang med uddannelse	Total
18-24-årige	48,3 % (1.850)	51,7 % (1.980)	100 % (3.830)	40,6 % (169.861)	59,5 % (248.983)	100 % (418.844)
25-29-årige	69,7 % (840)	30,4 % (366)	100 % (1.206)	63,9 % (76.898)	36,1 % (43.390)	100 % (120.288)
Alle unge (18-29)	53,4 % (2.690)	46,6 % (2.346)	100 % (5.036)	45,8 % (246.759)	54,2 % (292.373)	100 % (539.132)

I Tabel 12 ser vi, at blandt de ufaglærte unge (unge med maksimalt grundskole eller en gymnasial uddannelse) er 47 % af disse unge i Hjørring Kommune i gang med en uddannelse. På landsplan er det 54 %. Den lavere uddannelsesaktivitet blandt ufaglærte unge i Hjørring hænger sandsynligvis delvist sammen

med, at mange unge er nødt til at flytte fra kommunen for at tage en videregående uddannelse. Denne lavere uddannelsesaktivitet finder vi også blandt de 18-24-årige og blandt de 25-29-årige.

Vi skifter nu fokus og retter blikket mod de unge, som modtager en forsørgelsesydelse fra kommunen. Her skelner vi mellem permanente og midlertidige forsørgelsesydelser. De permanente forsørgelsesydelser er her defineret som førtidspension og fleksjob. Hvad angår de midlertidige forsørgelsesydelser fokuserer vi kun på 'de store' ydelser, som er dagpenge, kontanthjælp (både jobparate og aktivitetsparate) samt uddannelseshjælp (både uddannelsesparate og aktivitetsparate). Dermed indeholder nedenstående Tabel 13 eksempelvis ikke personer på sygedagpenge, ressourceforløb med videre.

Tabel 13. Unge på permanente og udvalgte midlertidige forsørgelsesydelser som andel af det samlede antal 18-29-årige i kommunen.

	Hjørring Kommune			Danmark (eksklusive Hjørring Kommune)		
	18-24-årige	25-29-årige	Total	18-24-årige	25-29-årige	Total
Permanente forsørgelsesydelser (førtidspension og fleksjob)	2,8 % (125)	5,9 % (194)	4,1 % (319)	1,1 % (5.642)	2,2 % (8.460)	1,6 % (14.102)
Udvalgte midlertidige ydelser (dagpenge, kontanthjælp og uddannelseshjælp)	6,8 % (307)	8,9 % (292)	7,7 % (599)	5,8 % (28.989)	10,3 % (40.145)	7,8 % (69.134)

I tabellen ser vi først og fremmest, at der, relativt set, er en betydelig højere andel af unge i Hjørring Kommune, som er på enten førtidspension eller i fleksjob (inklusive ledighedsydelse). For samtlige unge er det 4,1 % i Hjørring Kommune sammenlignet med 1,6 % på landsplan (eksklusive Hjørring). Forskellen er dog endnu mere markant, når vi kigger på gruppen af 25-29-årige. Her er 5,9 % af de unge i Hjørring på permanent offentlig forsørgelse sammenlignet med 2,2 % på landsplan. Som vi så tidligere i denne rapport (i Tabel 1 og Tabel 2), hænger det sandsynligvis sammen med, at Hjørring-modellen har bidraget til at afklare flere – herunder også til at afklare dem til permanent forsørgelse. Til gengæld er der ikke den store forskel mellem Hjørring Kommune og det øvrige Danmark, når vi ser på andelen på de udvalgte midlertidige forsørgelsesydelser. Andelen på de udvalgte midlertidige forsørgelsesydelser blandt 18-29-årige er på 7,7 % i Hjørring sammenlignet med 7,8 % på landsplan. Der er dog variation at finde på tværs af aldersgrupper og på tværs af Hjørring og det øvrige Danmark. I Hjørring er der ét procentpoint flere på midlertidig offentlig forsørgelse end på landsplan (6,8 % i Hjørring kontra 5,8 % på landsplan). Omvendt er der næsten halvandet procentpoint færre på midlertidig offentlig forsørgelse i Hjørring sammenlignet med det øvrige Danmark (8,9 % kontra 10,3 %).

Som bekendt er der også en del unge, som *ikke* er under uddannelse. Vi skal nu se på, hvor stor en andel af de ikke uddannelsesaktive der er *selvforsørgende* uden at have et job. Det vil altså sige, at de hverken har en lønindkomst eller modtager en forsørgelsesydelse. Disse resultater er vist i Tabel 14 herunder.

Tabel 14. Unge, der er selvforsørgende uden at have et job. Som andel af unge, der ikke er i gang med uddannelse.

	Selvforsørgende uden arbejde (Hjørring Kommune)	Selvforsørgende uden arbejde (Danmark eksklusive Hjørring Kommune)
18-24-årige	10,9 % (267)	13,7 % (30.173)
25-29-årige	6,5 % (175)	7,2 % (21.407)
Alle unge (18-29)	8,6 % (442)	9,9 % (51.580)

I Tabel 14 er det værd at bemærke, at der i Hjørring Kommune er *færre* unge, som er selvforsørgende uden job, blandt de unge, som ikke er i gang med en uddannelse. Det gør sig gældende alt i alt og på tværs af de to alderskategorier. Alt i alt er forskellen mellem Hjørring Kommune og det øvrige Danmark på 1,3 procentpoint (8,6 % i Hjørring og 9,9 % på landsplan). Som Tabel 9 og 10 indikerede, er der dog flere unge på offentlig forsørgelse i Hjørring Kommune. Flere unge på offentlig forsørgelse betyder naturligvis højere kommunale udgifter til offentlig forsørgelse. Omvendt har kommunen en direkte kontakt til de unge, som modtager offentlig forsørgelse, hvorfor det bliver lettere at iværksætte tiltag for at få målgruppen i job eller uddannelse, end det er tilfældet for unge, som ikke er at finde i 'systemet'.

Til slut i denne rapport skal vi undersøge sammenhængen mellem uddannelsesniveau og beskæftigelse for unge, som ikke er i gang med en uddannelse. Her ser vi en tydelig sammenhæng mellem at have gennemført en erhvervskompetencegivende uddannelse (erhvervsfaglig uddannelse eller videregående uddannelse) og at være i ustøttet beskæftigelse. Det gælder især for de 25-29-årige.

Tabel 15. Unge i job (ustøttet beskæftigelse) fordelt på højst gennemførte uddannelsesniveau. Som andel af det samlede antal unge, som ikke er i gang med uddannelse.

	Hjørring Kommune			Danmark (eksklusive Hjørring Kommune)		
	Andel 18-24- årige i job	Andel 25-29- årige i job	Total andel i job	Andel 18-24- årige i job	Andel 25-29- årige i job	Total andel i job
Grundskole og ingen registreret uddannelse	34,6 % (294)	30,9 % (200)	33,0 % (494)	35,7 % (24.251)	32,6 % (16.990)	34,4 % (41.241)
Gymnasiale uddannelser	79,5 % (796)	58,9 % (113)	76,2 % (909)	77,5 % (79.003)	58,6 % (14.524)	73,8 % (93.527)
Erhvervsfaglig uddannelse	77,9 % (377)	70,3 % (726)	72,7 % (1.103)	78,3 % (25.476)	72,5 % (53.559)	74,3 % (79.035)
Videregående uddannelse (alt inklusive)	55,8 % (63)	67,0 % (556)	65,6 % (619)	64,1 % (11.285)	70,7 % (102.960)	70,0 % (114.245)

* Alle kategorier af videregående uddannelse er slået sammen af GDPR-hensyn.

Indledningsvis er det værd at bemærke, at der ikke er nævneværdige forskelle på andelen af unge i job på tværs af Hjørring Kommune og det øvrige Danmark. Der er dog en tendens til, at beskæftigelsen på tværs af uddannelsesniveauer er en smule højere på landsplan end i Hjørring Kommune. Som beskrevet fokuseres der kun på unge, som *ikke* er uddannelsesaktive. Her ser vi, at beskæftigelsen for unge med grundskole som højeste uddannelse kun er på henholdsvis 33 % i Hjørring Kommune og 34,4 % procent på landsplan. Denne andel ligger på cirka samme niveau for de 18-24-årige og de 25-29-årige. Lidt bedre ser det ud for de unge, som har gennemført en gymnasial uddannelse. Her er andelen i beskæftigelse endda temmelig høj for de 18-24-årige i Hjørring (79,5 %) og på landsplan (77,5 %). Det kan givetvis forklares med, at en del unge arbejder under et sabbatår, inden de læser videre. Beskæftigelsen falder dog drastisk for de 25-29-årige med samme uddannelsesniveau. Andelen i udstøttet beskæftigelse for 25-29-årige med maksimalt en gymnasial uddannelse ligger på knap 59 % i både Hjørring Kommune og på landsplan.

Ser vi herefter på unge, der har gennemført en erhvervsfaglig uddannelse, så er beskæftigelsen temmelig høj. Det gælder på tværs af aldersgrupper og på tværs af Hjørring Kommune og det øvrige Danmark. Vi ser dog et bemærkelsesværdigt fald i beskæftigelsen blandt de 25-29-årige faglærte i både Hjørring Kommune og på landsplan. Ved nærmere granskning af datamaterialet (ikke vist i denne rapport) viser det sig, at faldet i den samlede beskæftigelse skyldes et fald i beskæftigelsen blandt de 25-29-årige kvinder. Det hænger formodentlig sammen med, at en del af disse kvinder bliver gravide og går på barsel. Slutteligt skal vi se på beskæftigelsen for de ikke uddannelsesaktive med en videregående uddannelse. Beskæftigelsen for disse unge i Hjørring Kommune ligger en smule under landsgennemsnittet for begge alderskategorier. Det gælder især for de 18-24-årige med videregående uddannelse. Her ligger Hjørring Kommune 8 procentpoint under landsgennemsnittet.

Slutteligt skal det nævnes, at den interesserede læser i Bilag 1 kan finde en oversigt over, hvor stor en andel af SU-modtagerne i Hjørring Kommune og på landsplan der har et studiejob.

4. Kort opsummering

Del 2 af denne rapport har kortlagt baseline for Hjørring Kommunes Ungegaranti hvad angår unges uddannelsesniveau og deltagelse i job og uddannelse. Alt i alt understreger rapportens resultater behovet for Ungegarantien. Det skyldes, at Hjørring Kommune på flere parametre klarer sig dårligere end landsgennemsnittet hvad angår unges job- og uddannelsesresultater. Blandt andet finder vi en større andel af unge i Hjørring Kommune, som ikke har gennemført en erhvervskompetencegivende uddannelse. Endvidere finder vi, at flere unge i Hjørring Kommune er på offentlig forsørgelse – det gælder især 25-29-årige unge. Ydermere er næsten en tredjedel af de 25-29-årige ufaglærte hverken i job eller uddannelse i Hjørring Kommune, hvilket er 4 procentpoint højere end landsgennemsnittet. Vigtigheden af at få flere unge til at gennemføre en erhvervskompetencegivende uddannelse understreges af, at beskæftigelsen er højere blandt unge, som har gennemført en erhvervskompetencegivende uddannelse, sammenlignet med de ufaglærte. Ligeledes ser vi, at 7 ud af 10 af de unge, som hverken er i job eller uddannelse, er ufaglærte unge. Samlet set bidrager ovenstående resultater til at synliggøre Ungegarantiens relevans. Resultaterne understreger ligeledes vigtigheden af at følge Ungegarantiens resultater tæt over den kommende årrække for at undersøge, om Ungegarantien formår at få flere unge til at gennemføre en erhvervskompetencegivende uddannelse, få flere unge i job og færre unge, der står uden for arbejdsmarkedet eller uddannelsessystemet.

5. Litteratur

Angrist, J. D. and Pischke, J. S. (2015) 'Differences-in-Differences', in *Mastering 'Metrics - The Path from Cause to Effect*. New Jersey: Princeton University Press, pp. 178–208.

Baadsgaard, K. and Krogstrup, H. K. (2016) 'Metaanalyser og evidens', in Bredgaard, T. (ed.) *Evaluering af offentlig politik og administration*. 1. Hans Reitzels Forlag, pp. 69–94.

Carcillo, S., Fernández, R., & Königs, S. (2015). 'NEET Youth in the Aftermath of the Crisis: Challenges and Policies'. OECD Social, *Employment and Migration Working Papers* No. 164. OECD.

Ekspertgruppen om udredning af den aktive beskæftigelses indsats (2015) *Nye veje mod job - for borgere i udkanten af arbejdsmarkedet*.

Graversen, B. K., Larsen, M. and Arendt, J. N. (2013) *Kommunernes rammevilkår for beskæftigelsesindsatsen*. København.

Guo, S. and Fraser, M. W. (2015) 'Propensity Score Matching and Related Models', in *Propensity Score Analysis - Statistical Methods and Applications*. 2. Thousand Oaks: SAGE Publications Ltd, pp. 129–202.

Henderson, J. L., Hawke, L. D. & Chaim, G. (2016). 'Not in employment, education or training: Mental Health, substance use, and disengagement in multi-sectoral sample of service-seeking Canadian youth', *Children and Youth Services Review*, 75.

New Insight and Væksthuset (2012) 'Litteraturreview ifm. BeskæftigelsesIndikatorProjektet', (September). Available at:
http://www.jobindikator.dk/fileadmin/user_upload/documents/pdf/Litteraturreview_BeskaeftigelsesIndikatorProjektet.pdf.

Pawson, R. (2013) *The Science of Evaluation - A Realist Manifesto*. London: SAGE Publications Ltd.

Rambøll (2011) *Evaluering - Unge - godt i gang*. Copenhagen.

Rambøll (2013) *Evaluering - På rette vej - i job*. Aarhus N.

Rambøll (2018) *Delrapport 1: Effekterne - Evaluering af JobFirst*. Rambøll.

Ravn, R. (2017) *Hvad virker, for hvem, under hvilke omstændigheder og hvorfor? - Virkningsevaluering af elementer i Hjørring Kommunes Investeringsstrategi "Flere i job og Uddannelse"*. Aalborg Ø.

Ravn, R. (2019a) *Beskæftigelsesrettet rehabilitering - En evaluering af Hjørring Kommunes investering på beskæftigelsesområdet*. Aalborg: Aalborg Universitetsforlag (Ph.d.-serien for Det Samfundsvidenskabelige Fakultet, Aalborg Universitet).

Ravn, R. L. (2019b). *Slutevaluering af Hjørring-modellen: Effektevaluering og beskrivende analyse*.

Ravn, R. and Nielsen, K. (2019) 'Employment effects of investments in public employment services for disadvantaged social assistance recipients', *European Journal of Social Security*, 21(1), pp. 42–62. doi: 10.1177/1388262719836797.

Rosdahl, A. and Petersen, K. N. (2006) *Modtagere af kontanthjælp - En litteraturoversigt om kontanthjælpsmodtagere og den offentlige indsats for at hjælpe dem*. Copenhagen.

Rosholm, M. and Svarer, M. (2009) *Kvantitativ evaluering af Alle i gang*. Copenhagen.

Vedung, E. (2009) 'Effekter: tvågruppsexperiment', in *Utvärlding i Politik och Förvaltning*. 3. Lund: Studentlitteratur, pp. 215–238.

6. Bilag

Bilag 1. Unge under uddannelse med og uden studiejob. Viser kun for SU-modtagere.

	Hjørring Kommune			Danmark (eksklusive Hjørring Kommune)		
	Uden studiejob	Med studiejob	Total	Uden studiejob	Med studiejob	Total
18-24-årige	46,2 % (665)	53,8 % (773)	100 % (1.438)	44,9 % (103.402)	55,1 % (127.034)	100 % (230.436)
25-29-årige	63,8 % (268)	36,2 % (152)	100 % (420)	47,1 % (37.656)	52,9 % (42.333)	100 % (79.989)
Alle unge (18-29)	50,2 % (933)	49,8 % (925)	100 % (1.858)	45,4 % (141.058)	54,6 % (169.367)	100 % (310.425)